

MÚSICA DE
CAMBRA

20 DE NOVEMBRE
SALA 2 ORIOL MARTORELL

QUATUOR MODIGLIAN

BIENNAL DE QUARTETS

PROGRAMA DE MÀ

MAURICE RAVEL

(Ciboure, França 1875 – París, França 1937)

QUARTET DE CORDA EN FA MAJOR, OP. 35

(1902-1903) – 28'

1. Allegro moderato (Fa)
2. Assez vif, très rythmé (la m)
3. Très lent (Si \square)
4. Vif et agité (Fa)

LUDWIG VAN BEETHOVEN

(Bonn, Alemanya 1770 – Viena, Àustria 1827)

QUARTET DE CORDA N. 8 EN MI MENOR, OP. 59 N. 2 "RAZUMOVSKY"

(1806) – 34'

1. Allegro (mi m)
2. Molto Adagio. Si tratta questo pezzo con molto di sentimento (Mi)
3. Allegretto (mi m) – Maggiore, Thème russe. (Mi)
4. Finale. Presto (mi m)

QUATUOR MODIGLIANI:

Amaury Coeytaux, violí

Loïc Rio, violí

Laurent Marfaing, viola

François Kieffer, violoncel

COMENTARI

per **Stefano Russomanno**

Allò que la forma amaga

Compost entre 1902 i 1903, el Quartet de corda en Fa de Ravel és l'obra d'un jove compositor que encara coquetejava amb el reconeixement acadèmic, com testimonien els seus intents frustrats per fer-se en aquells anys amb el Prix de Rome. Per al seu debut oficial en el gènere camerístic (una primerenca Sonata per a violí de 1897 va romandre inèdita), Ravel escull l'emblemàtica plantilla del quartet de corda, mitjançant la qual aprofundeix en les possibilitats polifòniques de l'escriptura i posa èmfasi en l'aspecte constructiu, que apel·la a l'elaboració temàtica i al tractament cíclic de la forma.

No obstant això, el que més ens fascina avui dia en aquest quartet són les espurnes del Ravel que vindrà. Importa menys que l'*allegro moderat* segueixi l'esquema de la forma sonata, o que els seus dos temes reapareguin en el darrer moviment. Criden més l'atenció la lluminosa fluïdesa de les textures del primer moviment, l'ús magistral dels *pizzicati* al segon en combinació amb l'alternança de ritmes binaris i ternaris (6/8 i 3/4); la nocturnitat del *très lent* o les asimetries (5/8) del *vif et agité* final, les turbulències del qual, una mica exteriors, en fan el moviment potser menys encertat de l'obra.

Transcorren uns sis anys entre els Quartets de corda, op. 18 de Beethoven i la prova següent en aquest mateix gènere, els del op. 59. Sis anys són molt de temps si, entremig, el catàleg beethovenià registra l'aparició d'obres tan visionàries com l'*Heroica* o l'*Appassionata*. I en efecte els Quartets, op. 59 entreveuen horitzons formals i sons absolutament nous, i apunten cap a una mena de simfonització del quartet de corda. I no només això. L'*allegro* en forma sonata que obre el Quartet en mi m, op. 59 n. 2 (1806) mostra fins a quin punt Beethoven replanteja la funció d'elements com els silencis o les síncopes per modular una matèria sonora que es torna cada cop més densa i revolta. Per la seva banda, el *molto adagio* es mou en un clima de lirisme càlid i solemne, i desplega després aèries escales ascendents i descendents als registres extrems (segons Carl Czerny, Beethoven aquí havia volgut representar l'harmonia de les esferes). L'*allegretto* inclou a la seva secció central el tema rus *Slava Bogu na nebe Slava* (Glòria a Déu al cel, Glòria) en homenatge al dedicatari de l'obra, el comte Andréi Razumovski, ambaixador de Rússia a Viena. El *finale* té la peculiaritat d'arrencar en do major per evolucionar cap a la tonalitat principal de mi menor.

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

PRINCIPALS MITJANS PATROCINADORS

LA VANGUARDIA

3cat